

оцінюється в 5-7 млрд. дол. США. Суттєву роль у зростання попиту в країні відіграє споживче кредитування. Проте високі податкові ставки за умови прогнозованих низьких доходів населення роблять сумнівними їх повернення в майбутньому.

Негативні наслідки матиме і недосконала валютна політика. Підтримка курсу гривні шляхом валютних інтервенцій призведе не тільки до скорочення золотовалютних резервів, а й до різкого падіння в майбутньому цього курсу. Це викличе закономірне зростання цін спочатку на імпортні товари та послуги, а пізніше – і на національні, а від так, - до зміни структури споживчого ринку.

Недосконала економічна політика, невтішні економічні прогнози розвитку країни призведуть до падіння споживчих настроїв населення.

1. Статистичний щорічник України за 2012 рік. – К.: ТОВ «Август-Трейд», 2013р.

КОНТРОЛЮВАННЯ ЯК ОБ'ЄКТИВНО НЕОБХІДНИЙ ІНСТРУМЕНТ ГОСПОДАРСЬКОГО МЕХАНІЗМУ

Мала Н.Т., Грабельська О.В.

Національний університет "Львівська політехніка"

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Контролювання є надзвичайно важливим чинником забезпечення ефективної діяльності організації за умов конкуренції. Без надійної системи контролю не може успішно функціонувати жодна організація. До основних його завдань належить передбачення можливих помилок, збоїв, відхилень та виявлення причин їх виникнення, що дозволяє досить швидко адаптувати організацію до викликів сьогодення.

Короткий аналіз останніх досліджень та публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблематики. Контроль не лише відображає дійсний стан речей, але й дозволяє вносити відповідні корективи щодо виявлених відхилень та стимулює виконавців до якіснішої праці. Предметом контролю є факти і події, перевірка виконання конкретних рішень, з'ясування причин відхилень, оцінка ситуації, прогнозування наслідків.

Більшість систем контролю зворотного зв'язку в організаціях – це системи незамкнутого циклу. Для досягнення власних цілей система повинна реагувати як на зовнішні, так і внутрішні фактори, які можуть

привести до відхилень. До основних внутрішніх змінних організації відносять цілі, структуру, задачі, технології і працівників. Зовнішні фактори – це фактори зовнішнього середовища, які впливають на організацію: конкуренція, нові закони і технології, погіршення загальної економічної ситуації, зміни культурних цінностей. Системи контролю зворотного зв'язку дозволяють менеджерам виявити і коректувати непередбачувані проблеми раніше, ніж вони призведуть до відхилення організації від найбільш ефективного маршруту досягнення її цілей [2, с. 370-371].

Контроль забезпечує зворотний зв'язок керівника з працівниками, розширює і поглиблює його знання про їх індивідуальні, особистісні особливості та професійні можливості, допомагає підлеглим виправити недоліки, скоригувати дії. Для підлеглих контроль дає змогу краще пізнати свої потенційні можливості, формує чіткі орієнтири поліпшення роботи [1, с. 67].

Для того, щоб контроль сприяв підвищенню ефективності діяльності організації, він повинен відповідати наступним вимогам [1,2,3]: базуватись на гнучких та динамічних технологіях; бути всеохоплюючим, тобто усі сфери діяльності повинні контролюватися; відображати пріоритети організації відповідно до стратегічного спрямування і діяльності; забезпечувати зворотний зв'язок; дотримуватись законності та гуманного ставлення до працівників; зосереджувати увагу не на минулому, а на майбутньому; орієнтуватися на досягнення поставленої мети; відповідати тому виду діяльності, яка є основною для організації; бути безперервним і регулярним, доступним і зрозумілим для працівників, яких контролюють; забезпечувати своєчасність, мобільність, надійність та гнучкість застосування контрольних операцій.

Слід зазначити, що основною метою контролю є не виправлення помилок, а їх запобігання. Згідно з позицією західних фахівців, метою контролю є сприяння тому, щоб фактичні результати найбільше відповідали очікуваням.

Цілі статті: визначити тип поведінки працівника у процесі контролю відповідно до стилю керівництва.

Виклад основного матеріалу. Результати дослідження дають можливість зробити висновок про те, що рівень контролю і ступінь досягнення цілей організації знаходяться у складній взаємозалежності. Підвищення чи зниження рівня контролю може спричинити зміну виробничої і соціальної поведінки. Можна виокремити чотири типи поведінки працівника у процесі контролю: співробітництво, самоконтроль, ухилення, пристосування. У табл. 1 відображено загальну характеристику вищезазначених типів поведінки працівника.

Природно, що такий розгляд процесу контролю має досить умовний характер, тому що в реальному житті немає чіткого розмежування типів поведінки.

Таблиця 1

Поведінка працівника у процесі контролю

Типи поведінки	Загальна характеристика
Самоконтроль	Відданість працівників організації, ініціатива, ентузіазм – наймогутніші стимули людської діяльності, які сприяють досягненню цілей за мінімального контролю. Робітники виконують поставлені завдання із натхненням.
Співробітництво	Якщо контроль є гнучким, достовірним, своєчасним і об'єктивним, то працівники не будуть ним обтяжені. Вони зацікавлені у вищому рівні виконання робіт, тому намагатимуться працювати якнайкраще.
Ухилення	Суворі правила, надмірний тиск чи неправильно спрямований контроль призводять до гальмування людської активності. У працівників, обтяжених звітністю чи відповідальністю, зникає бажання досягати певних результатів. За даного типу поведінки вони свідомо чи інтуїтивно не виконують поставлених завдань.
Пристосування	В управлінській практиці поширеною є «байдужість», в основі якої – звички та інерція. Зазначений психічний стан символізує тип поведінки «пристосування», котрий характеризується низьким рівнем контролю і досягнення цілей. Ця поведінка обумовлена низькою активністю, нездатністю осмислити значущість поставлених завдань, які потребують негайного вирішення.

Висновки. Впроваджуючи систему контролю в організації, необхідно врахувати певні моменти. По-перше, якщо контроль не є всеосяжним, то працівники намагаються якісно виконувати лише ті завдання, які піддаються контролю, тому він не може реально відображати результати діяльності організації. По-друге, поведінка працівників може змінюватися залежно від того, наскільки правильно керівник використовує інформацію, яку він отримав у процесі контролю. По-третє, лише керівник, який знає переваги і недоліки

кожної стратегії контролю, може ефективно застосовувати її для вирішення завдань, які стоять перед організацією.

1. Мала Н.Т. *Контролювання у системі менеджменту* /Н.Т. Мала, Л.Є. Угрин, О.Р. Саніна // *Вісник Національного університету «Львівська політехніка» «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку»*. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2010. - № 691. – С. 66-71., 2. *Менеджмент: навч. посібник* /О.Є. Кузьмін, Н.Т. Мала, О.Г. Мельник, О.Р. Саніна. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. - 240 с., 3. Мескон, Майкл Х., Альберт, Майкл, Хедоури, Франклин *Основы менеджмента, 3-е издание: Пер. с англ.* – М.: ООО «И.Д. Вильямс», 2007. – 672с.

МАРКЕТИНГОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ІЗ ДЕРЖАВНИМ АКЦІОНЕРНИМ КАПІТАЛОМ

Лех І.А.

Національний університет “Львівська політехніка”

Державний сектор економіки є важливою складовою економічної системи будь-якої держави, основним завданням якого є забезпечення економічної безпеки країни. Невід’ємною та сучасною складовою державного сектора економіки є господарські товариства із державними корпоративними правами, організаційно-правова форма яких дозволяє більш ефективно господарювати у мінливому ринковому середовищі.

Міжнародний досвід управління компаніями свідчить про вагомий вплив маркетингової діяльності на кінцеві результати діяльності підприємства та його становище на ринку. Маркетинг у ринковій економіці є основою та запорукою успішної діяльності. Світова економіка орієнтується на виробництво товарів та послуг, які мають попит, а не навпаки. Підприємствам із державною часткою власності також потрібно враховувати вимоги зовнішнього середовища, для того, аби конкурувати із іншими підприємствами-виробниками товарів-аналогів.

Вагомий внесок у дослідження функціонування промисловості України, державного сектора економіки та промислового маркетингу зокрема, внесли праці відомих вітчизняних вчених: Камишанської М.О., Кіндзерського Ю.В., Паламарчука Г.М., Федулової Л.І., Швайки